

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	
Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumărățune și inserțiuni administrației „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicare de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Partea oficială.

Nr. 4876 B. ex 1921.

CONCURS.

Nr. 2634 Șc. ex. 1921

Fund. „Nicolae Popoa”

Concours

Pentru conferirea unui ajutor de 244 Lei din „Fundatiunea Nicolae Popoa” se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”.

La acest ajutor pot reflecta învățacei române, ortodocși; cu purtare morală bună, dela orice meserie sau industrie; asemenea sodali talentați cu purtare morală bună, precum și sodali morali și cruțatori, cari vor începe meserie de sine stătătoare, preferindu-se învățacei și sodali în bransa librăriei, tipografiei și compactoriei.

Cererile de concurs sunt a se adresa Consistorului diecezan gr. ort. român a Caransebeșului, fiind instruate cu următoarele documente alăturate în original sau copii autentice:

1. Estras de botez, provăzut cu clauzula din partea preotului local competent, că concurrentul și acum aparține bisericii gr. or. rom. din metropolia noastră.

2. Atestat de sărăcie dela primăria comunală vidimat și de preotul local, despre starea materială și socială a concurrentului și a părinților săi.

3. Testimonii școlare și eventuale atestate de serviciu, despre progresul și purtarea morală din anii trecuți.

Caransebeș din șed. cons. plenară, ținută la 27 Oct. (9 Noemv.) 1921.

3—3

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif. Tr. Badescu.

În temeiul Statutului organic § 63, combinat cu § 23 punct 5 și a §-lui 7 din „Regulamentul pentru procedură la alegerea de protopresbiter”, Consistorul diecezan ortodox român al Caransebeșului, -- aprobând condițiunile de concurs stabilite în ședința comitetului protopresbiteral, ținută la 16/29 Noemvrie 1921, -- publică concurs pentru întregirea *postului de protopresbiter în tractul Buziașului* cu sediul în Buziaș.

Competenții la acest post de protopresbiter trebuie să dovedească, că au cvalificațiunea prescrisă prin concluzul de sub Nr. prot. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. a) Două sesiuni parohiale din parohia protopresbiterală Buziaș;

b) Casa protopresbiterală cu supraedificatele ei și grădina aparținătoare;

c) Două estravilane;

d) Birul și stola parohiei protopresbiterale din Buziaș.

2. Desdaunarea pentru pierderea suferită prin ștergerea ședulelor de cununie, amăsurat concluzului Sinodului eparhial Nr. 69 ex 1897, care desdaunare pentru protopresbiteratul Buziașului face suma de 200 Lei anual și se solvește dela Cassa diecezană.

3. Birul protopresbiteral dela preoții din tract.

4. Paușal, de călătorie ce se solvește din Cassa diecezană în mărimea votată anual de Sinodul eparhial, care sumă în prezent face 200 Lei anual.

5. Paușal pentru cancelaria protopresbiterală după preliminarul votat anual de Sinodul protopresbiteral.

Cei-ce doresc să competeze la acest post își vor subșterne rugărite lor, provăzute cu do-

cumetele prescrise despre calificarea și ocupația lor de până acuma, Consistorului diecezan în termen de 30 de zile, socotite dela prima publicare a acestui concurs în „Foaia Diecezană“.

Caransebeș, din ședința consistorială, ținută în 9 Decembrie 1921.

1—3

Consistorul diecezan.

Problemele actuale.

În cele următoare mă simt dator a pune înaintea Onor. frați niște probleme actuale și de interes vital pentru biserica noastră, invitând pe toți factorii competenți să contribuie cu toată râvna întru deslegarea cât mai amplă și mai corectă a acestor probleme.

Problemele din chestiune au fost discutate și în conferința intimă conchemată de P. S. nostru Episcop diecezan Iosif în zilele prime ale lunii Octombrie din a. c. și cari probleme ar fi de dorit să se discute și în conferințele preoțești tractuale, ca astfel aceste probleme să se poată rezolvi unitar și în mod cât mai norocos, ca prin aplicarea în practică a acestora rezele ce se lătesc zi cu zi în viața bisericească și morală să poată fi paralizate, acum când e timpul suprem pentru aceasta și ca să se înceapă și în biserică o premenire spre bine, ca biserica să-și poată conduce credincioșii săi spre țânta ce i-a designat-o Mântuitorul Cristos, *prin o viață morală conform învățaturii Mântuitorului la: ferecire vremelnică și vecinică.*

Aceste probleme sunt:

1. *Legea agrară.* Dispozițiile și modul de aplicare a acestei legi cu privire la biserică și instituțiile ei le lămurește Circularul consistorial de dată 21 Septembrie 1921, Nr. 4104 E. ex 1921, care circular s'a dat după ținerea conferinței intime ținute la Episcopia noastră și cuprinsul acestui circular este întru toate identic cu cele relatate în conferința intimă din chestiune, de cătră asesorul nostru referent în senatul episcopesc dl *Aurel Moacă* referitor la acest obiect; și îndrumările date credem că sunt destul de lămurite și date cu cea mai perfectă cunoștință de cauză. Din partea mea ca întregire la acest obiect, observ că în traciul nostru propresbiteral al Făgetului nu prea avem sesiuni parohiale reduse și în locurile unde avem mai multe sesiuni, parohiile cu mai multe sesiuni sunt complinite, sau în stadiul de a se complini; acum în baza dispozițiilor legii agrare, am mai avea de reclamat pământ acolo unde sesiunile nu sunt complete (sesiuni numai de 28—30 jugere sau și mai mici, mai cu seamă în locurile unde au fost deteriorate și micșorate prin inundațiile de apă; pentru cantorii bisericești, pentru școale, pentru trebuințele bisericii, etc. deși termenul legal de a reclama a expirat; în baza circularului consistorial amintit mai înainte aceste reclamári au să se facă însă și de aici înainte, cu toată întocșirea și pe orice cale, ca să putem ajunge la rezultatul dorit de necesități acum când avem pământ bun pentru aceasta prin noua lege dorită de veacuri și fa-

vorabilă îndeajuns tuturor; numai la reclamarea acestui pământ necesar bisericilor noastre și instituțiilor ei, să fim cu băgare de seamă că pe ce cale și de unde vom achita prețul pământurilor ce reclamăm, nu cumva să ne însușim mentalitatea țaranului nostru, care cere pământ cât de mult, nu cugetă însă la aceea că va putea oare munci în mod rațional și rentabil pământul ce-l va căpăta și fi-va în stare să plătească fără greutate pământul ce-l vom căpăta —; nu cumva să ajungem în inpasul că pământul ce-l reclama pentru bisericile noastre și instituțiile ei, să nu se poată munci în mod rațional, ca să se poată achita cu vremea din venit prețul aceluia, și să băgăm bisericile respective averea acestora în niște datorii cari să ruineze total bunăstarea bisericilor noastre și pentru zeci de ani, că pentru o astfel de procedură nu am ajuta nimic bisericilor noastre, ba re-am atrage un păcat de moarte că am adus bisericile la o ruină materială din cele mai grave, comisă prin neprecugetare și ușurință.

2. *Viața religioasă-morală.* Sincer vorbind, cu viața religioasă morală din parohiile noastre nu stăm bine; sunt și credincioși buni, dar sunt și răi; mulți au căzut în patima beției, mulți trăesc în concubinată, se observă nerespect față de autoritățile bisericești și lumene, necercetare a serviciilor divine, etc. Motivele acestei vieți religioase morale decăzute sunt felurite. Unul din motivele cardinale este războiul mondial prin care am trecut și sub a cărui consecințe dezastroase stăm și de prezent. Cei cari au luat parte în războiu au văzut și experiat atâtea cruzimi, bestialități, lipsuri și lucruri imorale și timp așa de îndelungat, încât cele văzute, experiate și trăite li s'au prefăcut în o a 2 natură și întorcându-se acești indivizi din mari depărtări și după un timp așa de îndelungat la vetrele lor, și prin parohiile noastre, mulți involontar, mulți cu intențiune au devenit în urma ravagiilor dezastroase și imorale ale războiului adevărați propagatori ai imoralității.

Datoria noastră pastorală între împrejurările date după indiciile chiar a P. S. Arhieru Filaret este împlinirea conștiințoasă a datoriilor noastre pastorale în toate direcțiuni. Mulți vor fi de părerea, că viața religioasă-morală decăzută să se îndrepte prin predici în biserică și la feluritele ocaziuni momentoase, în viața creștinească: boteze, cununii și înmormântări. Să fim însă sinceri și vom constata, că în biserică nu prea avem cui predica, deoarece credincioșii nu prea cercetează slujbele dumnezecești, la boteze, cununii și chiar și la înmormântări cei cari participă la astfel de solemnități creștinești nu prea sunt accesibili pentru primirea sămânței celei bune a adevăratelor învățături creștinești, cari ridică și îndreaptă viața religioasă morală, fiind creștinii noștri în cele mai multe cazuri preocupați de veselie serbărilor la care azistă, iar la înmormântări rudeniile și prietenii celor repotați sunt cuprinși de durerea lor specială, deci nici acest moment nu e prielnic pentru a-i influența cu îndreptarea vieții lor religioase-morale.

Tendința noastră în această privință să fie întotdeauna nemijlocită, dacă protoul constată că credincioșii cari un timp au cercetat regulat slujbele sfinte și mai apoi răresc sau întrelasă cercetarea acestora la ocaziuni binevenite când îi va întâlni să-i întrebe: care este motivul acestei întrelăsări și să-i facă atenți la urmări puindu-le în vedere, că cel ce părăsește casa lui Dumnezeu sau nu cercetează s. slujbe și Dumnezeu va părăsi pe unul ca acela și nu-l va ajuta în năcazurile lui, că Dumnezeu numai acelora ajută cu drag, cari cercetează regulat biserica, și numai pe unii ca aceștia îi va preamări, cari iubesc buna cuviința casei Sale;

ot astfel este a să proceda și față de aceea, cari nu cercetează de fel s. biserica decât numai din Paști în Paști, de sine înțeles că față de unii ca aceștia, trebuie să lucrăm și mai intențiv, să căutăm cu ei coatergeri cât de dese și cu argumente ponderoase să căutăm ai readuce la calea cea bună.

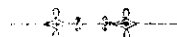
Contra concubinajului, avorturilor, beției etc. încă nu e bine să se predice în s. bisericii nici în general, cu atât mai puțin în special, fie predica ca fond cât de bună și clasică, pro primo poporul nostru de rând nu o va înțelege ba dela fire susceptibil fiind față de toate, întru cât va fi prezent în biserică la rostirea unei astfel de predici, fie predica ținută în termeni chiar și generali, să va simți atins și să va instreina și mai mult sau de tot de biserică; procedura de urmat după îndrumarea înțeleaptă a P. S. nostru Episcop Iosif este: în scaunul mărturisirii, când sufletele obedite și încercate de lovituri caută să se ușureze, atunci e mai binevenit momentul pentru îndreptarea moravurilor decăzute și prin aplicarea unor epitimii convenabile și corespunzătoare să se caute îndreptarea moravurilor, spre care scop după cum cred eu, să se îndemne credincioșii prin învățături sistematice ca cel puțin odată (dacă nu de două ori în an) în s. Paresemi să se mărturisească și cumineca cu toții, bătrâni și tineri; și în scaunul mărturisirii să fie ispițiți cu deamăruntul despre toate, nu să i-se dea absoluția fără ispitire ci pur și simplu prin cetirea rugăciunii de absoluție, una ca aceasta formează un păcat de moarte pentru preot asumându-și lui păcatele credinciosului față de cari nu și-a făcut datoria; despre îndeplinirea epitimiilor date în scaunul mărturisirii încă să-și poarte în memorie o evidență tănuita, că numai așa să va putea lucra cu succes sub acest raport; totodată să se poarte ca din bătrâni o evidența sau conspect despre toți adevărați, cari să vor mărturisi și cumineca în decursul anului și cei cari să subtrag dela această datorie creștinească și vor cere că numai când sunt bolnavi grav să fie cuminecați, să se certe părințește că din ce motiv nu s'au mărturisit și cuminecat în timpul dat și prescriș, și lasă ca păcatele să se aglomereze, că pe această cale să poate spera îndreptarea pentru viitor. La început poate calea ce o recomandam va fi grea și nu vor veni mulți — anual — la spovedanie și cuminecătura, dar prin o lucrare asiduă și sistematică, prin scurte predici de îndemnare cred că în decurs de 2--3 luni și mai mult să va putea ajunge la rezultatul dorit.

Totodată cred de bine că fiecare preot pentru desărcinarea sa să raporteze la conferințele preoțești anuale, câți credincioși a avut în decursul anului la mărturisire, cuminecare? Și peste tot un raport detaliat despre toate cele înreprinse în privința îndreptării moravurilor decăzute a parohiei sale și cu ce rezultat? Și în privința celor de mai sus în afară de cele indicate să mai poate lucra cu succes prin căutarea coatergerii nemijlocite și cât de dese cu acei credincioși cari s'ar sustrage dela împlinirea acestor datorii creștinești.

Căsătoriile încheiate între rudenii încă sunt dezastroase sub raportul religios-moral, lăsând la o parte că acestea să încheie de regulă din interese meschine particulare, dar produc și degenerarea neamului nostru. Deci preotul când va lua cunoștința că se intenționează a se încheia vre-o căsătorie între neamuri, se caute imediat coatergere cu cei interesați și să caute cu orice preț ca să împiedece astfel de căsătorii între rudenii și la caz că nu poate împiedeca căsătorii de felul acesta, să nu retacă cazurile, ci să ceară dispenza arhierească dela P. S. nostru Episcop diecezan, deși după comunicările noastre P. S. nostru Episcop nu

bucuros dă astfel de dispenze; și că au obvenit cazuri ca s'a retacut gradele de rudenie între nupturienți, încă a luat cunoștința P. S. nostru Episcop, de oarece a dat sau va da ordin P. On. D. protopresbiterii tractuali, ca la revizia matriculelor să se informeze, că între ceie au încheiat cununie bisericească nu există vre-o afinitate oprită după canoane; deci ca să nu facem superiorilor noștri neplăceri de felul acesta, trebuie să procedem corect și sub acest raport.

(Urmează)

Sfințirea catedralei din Arad.

Pentru prima dată am asistat la actul sfințirii unei biserici îndeplinit prin Episcopi. De data aceasta sfințirea catedralei din Arad s'a făcut de un mitropolit și 3 episcopi sufragani și anume: Î. P. S. Sa mitropolitul *Dr. Nicolae Bălan*, episcopul Aradului *Ioan I. Papp*, episcopul Caransebeșului *Dr. Iosif Tr. Badescu* și episcopul de Oradea-mare *Roman Ciorogariu*. Un atare act de sfințire e foarte pompos și maiestos.

Preoți slujitori au fost următorii: *A. Ghidici*, protopop Caransebeș, *Gherasim Sârb*; protopop Belinț; *Ioan Georgia*, protopop Ienopolea; *Mihai Lucuța*, protopop Șiria; *Di D. Barbu*, protopop Chișinău; *Fabriciu Manuilă*, protopop Lipova; *Mihai Păcățean*, asesor referent Arad; *Dim. Muscan*, asesor referent Arad; *Dr. Aurel Crăciunescu*, profesor Sibiu; *Cornel Lazar*, protopop Halmagiu; *Traian Vașian*, protopop Arad; *Dr. Teodor Botiș*, director seminarial Arad; *Romul Nestor*, profesor Arad; *Alexu Popoviciu*, preot Arad, *Petru Margieșu*, preot Socodor; *Simeon Stanca*, asesor consistorial Arad; *Eugen Crăciun*, preot Arad, *Ioan Cioara*, protodiacon Arad.

Dupăce au premers cele prescrie înaintea sfințirii, Duminecă în 12 Decembrie preoțimea care a fost chemată să conlucre la serviciul sfințirii s'a întrunit în biserică catedrală la orele 8 dimineața. Dupăce s'au îmbrăcat în ornate cât se poate de frumoase și strălucitoare, au mers în procesiune dela biserică la reședința episcopoească, pentruca să aducă pe Mitropolit și pe episcopi la actul sfințirii. Această procesiune a plecat între sunetul clopozelor și a atras luarea aminte a unui public numeros atât la plecare cât și la întoarcere. Pe ambele părți a drumului era postată armata dând onorurile cuvenite, iar gornisții postați în diferite locuri au sunat neîntrerupt chemarea la rugăciune.

În piața bisericii în fruntea bisericii s'a ridicat un podiu de pe care s'a făcut sfințirea apei. Acest podiu l-a urcat P. S. Episcopi în frunte cu Mitropolitul și preoțimea celebrantă. Sub decursul sfințirii apei s'au dat 21 salve de tun (din piață). Toată armata a fost cu drapelele lor, dintre care unul era de tot

ciuruit de gloanțe. Era o privești înălțătoare și plină de farmec. E frumos să vezi fețele cele impunătoare ale P. S. Arhierii. Nu mai puțin frumos a fost și preoțimea celebrantă, fețe simpatice și prezentându-se într'un mod demn de ei. Răspunsurile la sfințire le-a dat corul mixt, care a cântat și la liturgie.

Terminându-se sfințirea apei s'a încunjurat de 3 ori biserica. La încunjurarea bisericii Mitropolitul și fiecare episcop la anumite locuri au uns zidul bisericii cu sfântul mir în semnele crucii.

Dupăce au intrat în biserică s'a îmbrăcat preotul și îndată s'a început sf. liturghie.

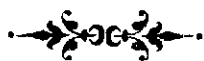
După rugăciunea amvonului Mitropolitul, Episcopii și toată preoțimea au eșit din altar și Mitropolitul *Dr. N. Bălan* a urcat amvonul și a ținut o cuvântare pătrunzătoare, despre datoria de a îngriji de suflet, ca de cea mai scumpă bogăție pe pământ. Dupăce a terminat Mitropolitul a vorbit P. Sf. Episcop al Aradului *Ioan I. Papp*, care făcând istoricul zidirii și acum a renovării și pictării bisericii a dat mulțumită lui Dumnezeu, care i-a ajutat să ajungă această zi, pe care a declarat-o ca cea mai frumoasă din viața sa.

Întreg actul sfințirii s'a terminat la 2 $\frac{1}{2}$. După terminarea întregului serviciu dumnezeesc Mitropolitul și Episcopii au fost petrecuți la reședință cu procesiune în aceeași ordine ca la venire.

La orele 3 s'au întrunit atât Episcopii, cât și preoțimea liturgisitoare și alt public distins la masă în otelul „Crucea albă“. În decursul mesei s'au ținut mai multe toaste.

Asupra mea a făcut impresie biserica nou sfințită ca și o mireasă înpodobită în ziua cununiei.

Un asistent.

Ce fac corurile ardelene?

Serbarea organizată pentru a mulțumi maestrului bănățean Vidu, ar trebui să îndrepte atenția din nou asupra acelor numeroase coruri, din orașe și din sate, cu care odinioară se mândria Ardealul.

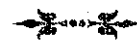
Ele n'aveau numai ingeniositatea lor artistică. Prin această tovarășie pentru frumosul realizat în cântec se înalță sufletul omului din popor pe care o anume cultură îl ocolește adesea, cu atât de puțină dreptate. Sunt scări multe către ceruri, și aceasta e una din cele care duc mai răpede. Și, pe lângă aceasta, cântarea împreună și pregătirea ei era un mijloc potrivit pentru a face să tacă întrigile, răutățile, invidiile

și să întărească solidaritatea între oamenii din aceeași clasă și, ceea ce este mai însemnat, între oamenii din clase deosebite, cari alcătuiesc tot un popor. Mare și folositor lucru!

De la fericita unire românească însă veștile despre producțiile corale sunt tot mai rare și mai șterse. Că n'or fi crezând oamenii cumcă și aceasta cade în sania Statului și nu s'or fi așteptat să vadă pe cutare ministru venind ca să-și arăte aptitudinile de tenor!

Totuși guvern și popor trebuie fără îndoială să aibă grija „reuniunilor de cântări“. Ele să ajungă mai mult decât au fost înainte. Nestingherite de nimic, ci din potrivă, ajutate de toți, ele să se unească într'o mare federație. Și, odată aceasta înființată, să se înceapă lupta pentru ca și alte provincii să fie câștigate la această legătură: de la Bucovina care se putea lauda cu producțiile societății „Armonia“, la Basarabia, unde și cea mai mică așezare rurală are simț pentru muzică și la Vechiul Regat, unde, cu tot rolul mai mare dat cântecului în școli, e o întreagă operă de început. („Gaz. Trans.“)

N. Iorga

Instalarea

P. S. S. Episcopului N. Ivan

La Sf. Nicolae a. c. a avut loc la biserica ortodoxă din Cluj instalarea P. S. S. Episcopului *N. Ivan* al Vadului și Feleacului, în prezența autorităților bisericești, civile și militare și unui numeros public.

Serviciul divin, care s'a început la orele 9 a. m. a fost celebrat de către noul Episcop.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat a fost reprezentat prin P. S. Episcopul *Ciorogariu* dela Oradea-mare. Corul a fost dirijat de dl *Liviu Tepea*, profesor de muzică la Conservatorul din Cluj, originar din Lugoj.

P. S. S. Episcopul *Ciorogariu*, după serviciul divin, salută pe noul Episcop, spunând că I. P. S. S. Mitropolitul Primat n'a putut veni la instalarea Episcopului Vadului și Feleacului și astfel l-a delegat pe S. Sa să-l reprezinte cu această ocazie.

În legătură cu aceasta spune, că se simte foarte fericit, că a avut norocul să instaleze pe Episcopul Vadului și Feleacului, a cărui activitate din trecut este o garanție, că va desfășura o mare activitate pentru binele poporului.

Dl *Dr. Moise Ienciu* delegatul Ministerului Cultelor, citește Decretul-Regal, prin care se înființează Episcopia Vadului și Feleacului, instalând în scaunul episcopal pe P. S. Sa episcopul N. Ivan.

P. S. Sa *Nicolae Ivan* răspunzând, accentuiază, că este bătrân și poate că nu o să mai lucreze mult timp, dar până va trăi își va desfășura activitatea pentru binele poporului. Programul meu — spune — este în primul rând clădirea bisericii ortodoxe din Cluj, întărirea unor biblioteci populare și a unei facultăți de teologie în Cluj.

După serviciul divin autoritățile au trecut la prefectură unde a avut loc recepția

Di *Dr. Lupas* profesor univ., a salutat pe Episcop in numele bisericii ortodoxe; di *Pordea* in numele Consistorului ortodox; di *dr. Marsen* in numele bisericii gr. catolice; Episcopul reformat *Carol Nagy* salutand pe noul episcop vorbește despre menirea episcopilor.

Episcopul unitar *Francisc Iosif* vorbește în limba ungară, aratând, că instalarea Episcopului Ivan este o adevărată sărbătoare pentru toate confesiunile.

Di *dr. Kisch* profesor la Universitatea din Cluj, salută pe noul Episcop în numele luteranilor sași; di *G. Kirckhnopf* în numele luteranilor unguri; di *Glasner Moise* rabinul salută pe Episcop în numele evreilor.

După acestea urmează salaturile autorităților civile și militare.

P. S. S. *N. Ivan* mulțumind, spune, că va năzui să-și desvolte activitatea pentru binele obștesc. In programul său — figurează și înțelegerea confesională, pentru a cărei realizare va lucra cât mai mult.

La orele 1 și jum. a avut loc în restaurantul New-York un mare banchet la care au luat parte toate notabilitățile și autoritățile din oraș. S'a servit un menu copios.

Lunga serie de toaste a fost deschisă de P. S. Sa *R. Ciorogariu*, închinând pentru Dinastic.

În numele județului a vorbit *dr. Petru Meș.*

P. S. Sa părintele Episcop *N. Ivan* a toastat pentru cei trei factori ai sărbătorii: Mitropolitul primat *Cristea*, Episcopul *Ciorogariu* și delegatul guvernului *dr. Ienciu*.

Decanul facultății de Litere di *Al. Lăpădulu* a vorbit pentru di *Goga* și ceilalți factori cari au știut aprecia valoarea înaltului sărbătorit.

Di *dr. Pahone*, deputat sinodal eparhial a toastat pentru armată. Răspunde di general *Anastasiu*. P. S. Sa părintele Episcop *Ivan* închina pentru Aliații noștri, în aplauzele prelungite ale comenselor. Consulul englez di *Loodwin* răspunde mulțumind și aduce elogii noului Episcop român.

Părintele protopop *dr. I. Lupas* prof. universitar face o admirabilă expunere constatând tolerența religioasă a României.

Episcopul *Nagy Károly* reflectează imediat și foarte dibaciu, dorind ca o singură națiune, cea românească, să facă ce n'au fost în stare să facă cele „trei națiuni” de pe vremuri . . .

Protopopul gr. cat. di *Dăianu* închină pentru frățietate și legea românească.

Di *Ioan Mateiu* remarcă însemnătatea Universității din Cluj pentru cultura națională; data dela 1 Febr. 1920 rămâne istorică. Știința și biserica vor colabora norocos la izbânda deplină a culturii noastre.

Răspunde rectorul Universității, di *Călugăreanu* arătând strânsele legături dintre biserică și focarul de cultură care este Universitatea.

Părintele *Pleiosu* închină pentru primarul Clujului. Răspunde dnul *dr. Pop*.

Pentru I. P. S. Sa Mitropolitul primat închină di *Rusan*, protopop onorar la Alba-Iulia.

Di prof. *Emil Hașeganu* închină pentru presa românească, scoțând în relief însemnătatea ei.

Di *Ion Clopoșel* răspunde mulțumind în numele ziarștilor. Remarcă activitatea de ziarist a P. S. Sale Episcopului *N. Ivan* pe vremuri la „Telegraful Român” din Sibiu.

Mai toastează protopopul *Gherman*.

P. S. Sa Episcopul *Ivan* mulțumește emoționat de această sărbătorire și ridică masa la orele 4 și jum.

„Asociația Bănățană de arte frumoase”

Apel.

Către artiștii pictori, sculptori, profesorii de desen, arhitecții și Onor. public iubitor de arte frumoase!

Profesorii de desen, artiștii pictori, sculptori și arhitecții din Timișoara au luat frumoasa hotărâre de a înființa societatea „Asociația Bănățană de arte frumoase”.

Scopul Asociației în genere va fi promovarea picturii, sculpturii, industriei și arhitecturii, precum și dezvoltarea, unei munci cât mai intense pentru popularizarea ornamenticii și a stilului românesc din punctul de vedere al artei în general și al industriei ca arta indeosebi; cultivarea sentimentului de solidaritate între membrii Asociației.

Sediul Asociației va fi Timișoara, unde se vor deschide ateliere pe seama artiștilor, se vor aranja expoziții, se va înființa un muzeu sub titlul: „Arta Banatului”.

Asociația va interveni, ca tinerii de ambe sexe talentați să primească burse pentru perfecționarea lor artistică.

D-nii profesori *Iosif Velceanu* și *Ioan Isac* au prezentat un proiect de statute, în baza cărora se va ținea adunarea de constituire, convocată pe ziua de 1 Ianuarie 1922 orele 10 a. m. în sala profesorală dela școala superioară de arte și meserii din Timișoara conform înviiții „Asociației Bănățene de arte frumoase”.

Apelăm la sprijinul celor în drept, dar mai ales la sprijinul moral și material al instituțiilor publice și private, cât și la bunavoința publicului bănățan.

Inițiatorii.

Invitare.

Subsemnații inițiatori și fondatori convocăm în conformitate cu dispozițiile statutare

Adunarea generală de constituire

a societății „Asociația Bănățană de arte frumoase” cu sediul Timișoara pe ziua 1 Ianuarie 1922 orele 10 a. m. în sala profesorală dela școala superioară de arte și meserii din Timișoara, la care invităm pe toți profesorii de desen dela școlile medii și secundare de orice categorie, pe cei dela școlile de arte și meserii, pe toți arhitecții, artiștii pictori, sculptori din județele Timiș, Torontal, Caraș-Severin și Arad, precum pe toți diletanții și amatorii artelor frumoase din Banat.

ORDINEA ZILEI:

1. Alegerea unui prezident ad hoc, a unui secretar și doi bărbăți de încredere; deschiderea adunării;
2. Verificarea membrilor înscriși;
3. Aprobarea statutelor;
4. Constituirea în baza statutelor; propuneri;
5. Închiderea adunării.

Timișoara, la 19 Decembrie 1921.

Cornel Linba m. p. directorul șc. superioare de arte și meserii Timișoara. — *Iosif Velceanu* m. p. prof.

la liceul Diaconovici Loga Timișoara. — *Pavel Percea* m. p. prof. la șc. sup. de arte și meserii Timișoara. — *N. Ferenczy* m. p. pictor academic Timișoara. — *Andrei Sipos* m. p. prof. la șc. sup. de arte și meserii Timișoara. — *Iacob Klein* m. p. prof. la șc. sup. de arte și meserii Timișoara. — *Hubert Matei* m. p. prof. la șc. sup. de arte și meserii Timișoara. — *Ioan Isac* m. p. pictor și prof. la șc. normală Timișoara. — *Ioachim Perian* m. p. prof. de desen la șc. normală Timișoara. — *Ludovic Székely* m. p. șef de inginer la serviciul tehnic Timișoara. — *N. Sinkovich* m. p. pictor și prof. Timișoara. — *Ferdinand Gállász* m. p. sculptor Timișoara. — *Stefan Opreanu* m. p. profesor și publicist Timișoara.

Avis

comunelor bisericesti și altor aboneți ai foii noastre.

În urma scurpetei enorme a hârtiei și a tiparului s'a arătat necesitatea, pentru reducerea deficitului cu care s'a lucrat până acum, a se urca abonamentul anual al „Foaii Diecezane“ la suma de 50 Lei începând cu 1 Ianuarie 1922.

Administrația.

Ș T I R I

P. S. Sa Di Episcop diecezan s'a întors Luni seara în 13 Decembrie la reședința sa.

† **Maria Curescu**, văduva fostului președinte al Comunității de avere Ilie Curescu, a adormit în Domnul după lungi și grele suferințe Vineri în 17/30 Decembrie a. c. la orele 10 a. m. După cum suntem informați fericita în Domnul și-a lăsat averea diecezei spre a se forma o fundațiune de binefacere. O jălește unicul ei frate, dl Emil Stoklin, precum și mulți prieteni și cunoscuți. Dumnezeu să-i dăruiască fericirea cerească!

† **Florea Bozgan**, avocat în Caransebeș, a reposat subit Luni în 13 Decembrie în etate de 73 ani. Înormântarea a avut loc Miercuri în 15 Decembrie. Odihnească în pace!

Conferințele cercului didactic din loc s'au continuat săptămâna aceasta conform programului. Duminică în 12 Decembrie a vorbit în fața unui auditoriu numeros Dl **Vichentie Ardelean**, directorul internatului Comunității de avere, despre opera de artă. Într'o expunere ușoară și liberă și într'o limbă frumoasă a vorbit despre calitățile artistului și despre valoarea educativă a operelor de artă prin dezvoltarea sentimentelor celor mai nobile. Conferențiarul a arătat și cum trebuie să fie pregătit cineva pentru a putea gusta opera de artă. Joi în 16 Decembrie a ținut profesorul dela școala normală **G. Velicin** o conferință interesantă din Botanică, arătând în mod plastic cum se nutresc plantele, cum respiră, cum se reproduc și făcând comparație cu animalele. Conferința a fost însoțită de proiecțiuni cu skiophtonul. Diapozitivele le-a făcut Dl profesor de desen **G. Otonoga** dela liceu.

Prefecți noi în Banat. Aflăm că prefect la Timișoara a fost numit **Dr. Valeriu Liaba**, până acum prefect regional de poliție, iar la Logoj a fost numit **Dr. Dimitrie Lușca**, până acum primotar județean.

Primăria din Timișoara a luat hotărârea de a transforma cazarma din preajma gării „Domnița Elena“ într'un mare internat modern pentru 250 elevi din școale secundare.

Ștudenții bănățeni s'au constituit într'o societate deosebită, al cărei scop va fi lupta pentru desrobirea Banatului răpit de Sârbi.

Repatrierea românilor din țări steine.

Casa de educație națională din Timișoara a pornit o vie mișcare pentru aducerea acasă a Românilor aflați în Ucraina, Iugoslavia, Macedonia, Ungaria și America, unde sunt expuși desnaționalizării, și pentru înzestrarea lor cu pământ. Prin aceasta s'ar urca în țară procentul elementului românesc și Românii ar ajunge în majoritate și mai preponderantă față de celelalte neamuri, prin ce statul român ar deveni aproape unitar național. Casa de educația națională din Timișoara apelează la toți factorii competenți pentru executarea cât mai grabnică a repatrierii Românilor.

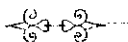
Stârpirea hoților de buzunare. Coriolan Langa, fiul dlui Nistor Langa din Făgăraș, de profesiune călfa de croitor în Oradea-mare, a inventat un buzunar contra pungășilor de buzunare. Construcția buzunarului stă în aceea, că dacă odată și-a băgat mâna în buzunar, pungășul n'o mai poate scoate, însă buzunarul îl poate folosi orișicine care cunoaște manipularea. Pe pungășul astfel prins îl poate elibera numai respectivul, care poartă acest buzunar. Buzunarul nu se deosebește la aparență de un buzunar regulat. Buzunarul a fost pus în practică în modul următor: inventatorul călătorind până la Ploești, s'a așezat în vagon între niște persoane suspecte, făcându-se că doarme. Una dintre aceste persoane și-a băgat mâna în buzunarul inventatorului, voind să-i fure banii, însă nu și-a mai putut scoate mâna, pentru că buzunarul i-a înțepat mâna și i-a prins-o ca într'o cursă. Hoțul a fost predat poliției. Inventatorul locuiește în Oradea-mare, Str. Alapi nr. 9.

Câteva date statistice asupra Ardealului.

Conform celor mai noi date statistice Ardealul are 4244 comune cu 5,208.345 locuitori. După naționalitate locuitorii sunt: 2,974.251 (52.12%) Români; 1,378.186 (26.46%) Maghiari; 513.790 (9.87%) Germani; 190.943 (3.28%) Ovrei; 170.468 (3.18%) alte naționalități. Teritoriul cultivabil e de 3,285.392 jugere; păduri și munți 3,644.727 jugere; vii 51.166 km. pătrați.

Date statistice pe anul 1921. S'au luat dispoziții, ca Oficiile protopresbiterale să colecteze datele statistice despre averile comunelor bisericesti pentru anul 1921, având a le compune în câte un conspect după formularul uzitat, care conspect se va înainta Consistorului eparhial cel mult până la 1 Martie n. 1922.

Depărtarea până la soare. Soarele se află la o depărtare foarte mare de pământ, anume de 150 milioane de kilometri. Un om mergând pe jos, dacă s-ar putea să facă pe oră 7 kilometri și să meargă zi și noapte fără să se oprească, ar ajunge la soare în două mii de ani. O locomotivă de tren care face 60 kilometri pe ceas, ar ajunge în trei sute de ani. O ghiulea de tun care face 500 metri pe secundă sau 300 kilometri pe oră, ar ajunge la soare în 10 ani, iar sunetului i-ar trebui 15 ani. Dar cel mai repede ajunge lumina, pentru că ea face trei sute de mii de kilometri pe secundă (clipită), ea străbate în 8 minute această mare depărtare.

A apărut:

„CALENDARUL ASOCIAȚIUNII“

pe anul 1922,

întocmit de secretarul literar al „Asociațiunii“ I. Georgescu cu colaborarea mai multor scriitori distinși.

Calendarul împodobit cu clișee mai cuprinde, afară de partea calendaristică, și târgurile din Transilvania și vechiul regat, precum și noul tarif postal, telegrafic și telefonic în vigoare dela 1 August 1920.

Prețul pentru abonați 2 lei, pentru neabonați 5 lei.

Abonați sunt cei ce trimit înainte abonamentul la „Biblioteca populară a Asociațiunii“ Sibiiu, strada Șaguna Nr. 6.

CONCURSE.

Se escrie concurs pentru îndeplinirea *parohiei* vacante clasa I din **Uzdin**, protopresbiteratul gr. or. român al Panciovei cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe baza ordinațiunii Ven. Const. cezan ddo 25 August a. c. Nr. 3499 B. 1921.

Emolumentele sunt:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 34 jugere catastr. Dările erariale și comitatense după această sesiune le va plăti alegândul preot.
2. Stolele de la înmormântări, botezuri, cele obișnuite acuma până la revenirea stărilor normale.
3. Cvartir în casa parohială, constator din 2 odăi, curte și grădină, precum și alte edificii trebuincioase.
4. Birul parohial de 300 dinari anual plătitibil din lada bisericeii.
5. Lemnele de încălzit locuința, dară numai pe iarna aceasta.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh la parohia vacantă de aici au să-și substearnă rugărilor instruate conform normelor din vigoare, adresate comitetului parohial din Uzdin, la Prea Onoratul oficiu protopresbiterat gr. or. român al Panciovei în Vârșeț.

Uzdin din ședința comitetului parohial gr. or. român, ținută la 29 Sept. (12 Oct.) 1921. 1—3

Iancu Milu
preș. com. par.

Ioan Sunda
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* protopresbiter.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Conzistoriu diecezan ddo 29. Iulie 1921. Nr. 3170. B., subscrisu comitet parohial escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foia diecezană pentru ocuparea postului de *paroh*, în parohia de clasa I. din **Râtișor**, protopresbiteratul Vârșețului, județul Torontal-Timiș. —

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 30 jughere stâneni □
2. Un plaț intravilan de 800□ st.
3. Un plaț estravilan de 800□ st.
4. Stola și venitele ținute.
5. Casă parohială nu este, deci de locuință se va îngriji alesul preot, afară de aceea va plăti și darea după pământul ce-l folosește

Doritorii de a ocupa acest post, să-și trimită rugărilor instruate conform „Regulamentului pentru parohii“ Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșeț și sunt poftiți a se presenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în sf. biserică, în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Râtișor, din ședința com. paroh. ținută la 25 Septembrie 1921.

Teodor Răbăgia
inv. și preș. com. par.

Lăzar Roman
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* protopresbiter.

Nr. 4554 B. ex 1921.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 al Regulamentului pentru parohii și a decisului consistorial ddo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat la valoare de concluz sinodul cu concluzul Nr. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii, preotești.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 9 Decemvrie 1921.

Episcopul diecezan:

1—3

Dr. Iosif. Tr. Badescu.

Pentru îndeplinirea unui post de *învățător* la școala confesională ortodoxă română din **Iladia**, protopresbiteratul Biserica-albă, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foia Diecezană“.

Emolumente:

1. Salar în bani gata 750 Lei, iar restul ca întregire este votat dela stat.
2. Pentru participarea la adunarea generală și la adunările despărțămintelor învățătoresți 30 Lei.
3. Pentru scripturistica 12 Lei.
4. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 Leu, la înmormântări cu liturghie 2 Lei.
5. Locuință liberă și grădină estravilană de 400 st. □
6. Alesul învățător e îndatorat a cerceta regulat sf. biserică, a instrua tinerimea școlară în cântări bisericești și funebrele.
7. A purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.
8. A compune socoțile bisericești și ale cultului pe lângă o remunerație de 20 Lei.

Preferinți sunt cei cu cunoștințe muzicale spre a conduce corul vocal existent. Trez înalțarea sale de învățământ precum și de cântarea ei se îngrădește comuna bisericească.

Recursele instruite cu documentele de lipsă au a se înainta. Venerabilului Consistor diecezan în Caransebeș, iar recurenții sunt poftiți a se prezenta în vreo Duminică sau sâmbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântarea bisericească, nici decum însă în ziua de alegere.

Badia din ședința comitetului parohial, ținută la 8.21 Sept. 1920. 3—3

Ilie Catina m. p.

preș. com. par.

George Verca m. p.

not. com. par.

În conțelegere cu Consistorul diecezan.

Pentru îndeplinirea postului de *învățător* la școala confesională gr. ort. română din **Boldur** se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar dela comuna bisericească 600 Lei.
2. Întregirea dela stat în sumă stabilită.
3. Cortel în natură cu grădina de legumi 800[] st.
4. Un intravilan sub Nr. 73 de 1600[] st.
5. Trei jugere pământ arător.
6. Pentru scripturistică 15 Lei.
7. Pentru adunare și conferință 40 Lei.

Dela înmormântări unde va fi poftit 2 Lei.

Este însă obligat a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial. A compune socoțile bisericii și ale cultului.

După intravilane și pământul folosit solvește însuși învățătorul toate dările.

Alesul învățător e îndatorat a cerceta regulat sfânta biserică la toate slujbele dumnezeiești, a purta cantoralul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești și funebreale.

Vor fi preferinți cei cu cunoștința muzicală.

Recursele instruite cu documentele de lipsă au a se înainta Prea Onoratului Oliciu protopresbiteral în Logoj, și recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în s. biserică, nici decum în ziua de alegere.

Boldur din ședința comitetului parohial ținută la 17 Octomvrie 1921. 3—3

Vasile Vodă

președ. com. par.

Iulian Blajovan

notariu.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu*, protopresb.

Dela președintele tribunalului Caransebeș.

Nr. XVII. D. B.

Pres. 1921

CONCURS.

Pentru efectuarea lucrărilor de reparare atât la edificiul penitenciarului și a judecătorei de ocol din Teregova, cât și la locuința șef-judecătorului de ocol din Teregova prin aceasta scrisu concurs:

Învit deci pe toți întreprinzătorii, cari voesc să concureze la efectuarea acestor adaptări și reparațiuni, ca ofertele lor să le înainteze în plic sigilat în biroul prezidențial cel mult până la 20 Ianuarie 1922 la 11 ore a. m.

Ofertele ulterioare nu se vor lua în considerare.

Devizela despre adaptările necesare se pot vedea în biroul prezidențial în fiecare zi dela 8—12 ore.

Ofertele înaintate obligă pe toți întreprinzătorii până ce Ministerul Justiției Directoratul General Cluj va decide asupra acceptării sau neacceptării lor.

Solviările se fac în proporția terminării lucrărilor, conform uzului practicat la zidiri, rata ultimă se va solvi după colaudare.

Întreprinzătorii au să leie garanța pentru buna efectuare a lucrărilor pe un timp de un an, când la reclamare au să întregescă lucrările stricate fără vina pământului, fără nici o rebonificare.

Caransebeș la 21 Decemvrie 1921.

Dr. George Lăbonțiu

președintele tribunalului.

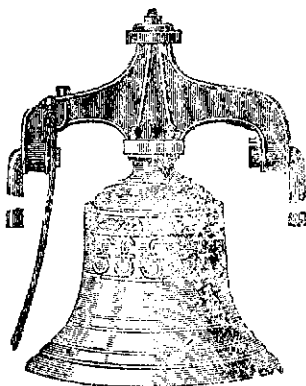
Au apărut

2—3

în editura institutului de editură
„CARTEA ROMÂNEASCĂ”
Nepoții Roademultulesei

carte pentru copii (cartonată) de FLORIAN
CRISTESCU. Prețul 9 Lei.

De vânzare la principalele Librării din Țară.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

33—52

Calculări de preț să trimit gratuit.